

Tause fornærmede i et skjult kriminalitetsbilde

Etterforskning av dyrevelferds kriminalitet

En empirisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (OPPGAVE03)

Politihøgskolen

2022

Kand.nr: 76

Antall ord: 7685

Sammendrag

Dyrevelferds kriminalitet er et relativt nytt og upløyd felt. Dyr er tause fornærmede som ikke kan hevde sin rolle som offer i samfunnet, og det er derfor viktig at brudd på dyrevelferdsloven blir avdekket, anmeldt og etterforsket. Dette er politiets ansvar. Funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet ble utviklet for å samle og styrke kompetansen på etterforskningen av saker hvor dyr er involvert. Formålet med denne oppgaven er å få dypere innblikk i etterforskningen av dyrevelferds kriminalitet. Derfor har jeg diskutert problemstillingen: «Hvilke muligheter og utfordringer har *funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet* til å etterforske brudd på dyrevelferdsloven?». Problemstillingen ble undersøkt med en kvalitativ tilnærming ved bruk av semistrukturerte intervju av fire politiansatte. Undersøkelsen viser at funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet har utfordringer med nedprioritering og underbemanning. Holdninger og manglende kompetanse om dyrevelferds kriminalitet kan ha hatt en innvirkning og en mulighet til forbedring kan være å øke bevisstheten i resten av etaten. Å avdekke og anmelde dyrevelferds kriminalitet kan være et problem fordi kriminaliteten ofte er skjult eller vitner av forskjellige årsaker ikke anmelder og et etablert samarbeid med tilsynsmyndighetene kan være en av mulighetene for forbedring. En annen utfordring er at det kan føre til tillitsbrist mellom politi og publikum hvis politiet ikke utvikler seg sammen med samfunnets engasjement til dyrekriminalitet.

Innholdsfortegnelse

1	Introduksjon	4
1.1	Bakgrunn for valg av tema	4
1.2	Begrepsavklaringer	4
1.3	Problemstilling og avgrensning	6
1.4	Oppgavens oppbygning.....	7
2	Metode	7
2.1	Metodisk tilnærming.....	7
2.2	Forforståelse.....	8
2.3	Kvalitative intervjuer	9
2.4	Reliabilitet og validitet	10
2.5	Informantene	11
2.6	Litteratursøk og kildekritikk	12
3	Resultater og diskusjon.....	12
3.1	Hvordan jobber funksjonen?	12
3.2	Manglende kunnskap om dyrevelferds kriminalitet	16
3.3	Holdninger til dyrevelferds kriminalitet	17
3.4	Hvorfor avdekkes det ikke?.....	20
3.5	Hvorfor anmeldes det ikke?	21
3.6	Dyrs offerstatus.....	23
4	Avslutning	24
	Litteraturliste.....	26
	Selvvalgt litteratur.....	30
	Vedlegg	31
	1. NSD-godkjenning	31
	2. Intervjuguide	33
	3. Informasjonsskriv	36
	4. Analyse eksempel.....	39

1 Introduksjon

1.1 Bakgrunn for valg av tema

«Ultimately, animal cruelty can be faced head-on as a *crime* only when all concerned embrace the perception that animals can indeed be *victims*» (Merz-Perez & Heide, 2004, s. 5).

Høyesterett behandlet for første gang straffutmålingen etter dyrevelferdsloven i 2014, selv om den trådte i kraft allerede i 2010. Dette var grunnet et grovt brudd på dyrevelferdsloven, hvor en mann druknet en hund ved å feste den til et betongrør og kastet den utfor en 6,5 meter høy bro i Moss (Høviskeland, 2016, s. 38). Hunden ble kalt Lukas og ble kjent i media. Saken spredte et engasjement som førte til at flere tusen mennesker demonstrerte for dyrs rettigheter ved Stortinget og kan bli sett på som starten på en økende bevissthet rundt kriminalitet mot dyr og ønsket om et såkalt «dyrepoliti».

Ovenfor er et eksempel på et tilfelle hvor et dyr må lide som følge av et menneskes handling og at slik kriminalitet ikke aksepteres av samfunnet. Slike saker har økt mitt ønske om å kunne etterforske dyrevelferds kriminalitet og var en av grunnene til at jeg søkte meg til Politihøgskolen. Saker som dette kan igangsette en bevissthet i samfunnet for en gruppe individer uten stemme, og det har motivert meg til å skrive denne oppgaven om nettopp funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet i Norge. I desember 2020 ble det bestemt av Stortinget at det skulle etableres slike funksjoner i de seks resterende politidistriktene (Grindem, 2020). Hvordan fungerer og jobber egentlig disse? Fungerer arbeidet eller kan det forbedres? Dette er noe av det jeg ønsker å finne ut av, da det er relevant for politiet som skal forebygge kriminalitet, samt «[...] avdekke og stanse kriminell virksomhet og forfølge straffbare forhold i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov» (Politoloven, 1995, §2 nr.2/3). Brudd på dyrevelferdsloven er straffbart og dermed kriminell virksomhet som politiet skal avdekke og stanse (Dyrevelferdsloven, 2009, §37). Her kommer funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet inn og gir politiet handlingsplikt (Dyrevelferdsloven, 2009, §5).

1.2 Begrepsavklaringer

I denne bacheloroppgaven brukes det noen sentrale begreper som det er ønskelig å avklare for leser.

Etterforskning er en formålsstyrt og rettslig regulert virksomhet hvor politiet undersøker og henter ut nødvendig informasjon for å avklare om det foreligger straffbare forhold som skal følges av det offentlige (Bjerknes & Fahsing, 2018, s. 55).

Dyrevelferds kriminalitet er brudd på dyrevelferdsloven og blir forklart av Økokrim (u.å.):

Dyrevelferds kriminalitet kan medføre store lidelser for det enkelte dyr, enten det gjelder kjæledyr, dyr i matindustrien, eller viltlevende dyr. Selv om konsekvensene av dyrevelferds kriminalitet primært er rettet mot dyrene som er ofre for de kriminelle handlingene, kan enkelte lovbrudd også innebære en risiko for eksempelvis matsikkerhet og spredning av smittsomme sykdommer.

Siden dyrevelferd er under utvikling, er det vanskelig å finne en konkret definisjon på begrepet. Dyrevelferd tar utgangspunkt i dyrets selvopplevde situasjon, artens naturlige atferd og biologiske funksjon (Stenevik & Mejdell, 2011, s. 17). God dyrevelferd kan beskrives ved hjelp av fire prinsipielle spørsmål om frihet:

1. «Får dyrene egnet fôr og vann?
2. Holdes dyrene i egnede oppholdsrom?
3. Er dyrene friske?
4. Reflekterer dyrenes atferd at de har positive følelser?» (Stenevik & Mejdell, 2011, s.16).

Dyrevelferdsloven er en lov som gir særskilte forbud mot å utøve vold mot dyr, foreta seksuelle handlinger med dyr, bruke dem levende som fôr/agn eller hensette dyr i hjelpeløs tilstand. Loven gjelder for hvordan vi mennesker skal behandle dyr og har som formål å fremme god dyrevelferd, samt respekt for dyr. Lovens generelle bestemmelse sier at «Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdi de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger» (Dyrevelferdsloven, 2009, §3).

Dyremishandling betegnes som å påføre skade, unnlate å forebygge skade eller annen lidelse (Muri, 2020, s.8). Man kan se på fire former for dyremishandling: fysisk mishandling ved bruk av all type vold, seksuell mishandling hvor handlinger involverer dyrets kjønnsorganer eller andre handlinger som brukes for å tilfredsstille mennesker seksuelt, psykisk mishandling ved vedvarende truende atferd eller unnlattelse av å dekke de fundamentale atferdsmessige

behovene dyret har, og til slutt vanskjøtsel eller omsorgssvikt ved å unnlate å dekke de fundamentale behovene for å leve, som vann, ly og mat. Sistnevnte gjelder også ved unnlattelse av beskyttelse mot skade eller medisinsk hjelp (Muri, 2020, s. 8).

Ansatte innenfor dyrevelferds kriminalitet blir ofte omtalt som «dyrepoliti», eller «dyrekrimgruppen» og «dyrekrimenheten» innad i etaten. Politiadvokat med fagansvar for dyrevelferds kriminalitet forklarte over e-post at Økokrim vil kalle det «funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet» (personlig kommunikasjon, 29.mars 2022). Dette ble avklart etter intervjuene mine og det står derfor «dyrekrimenheten» i intervjuguiden, i denne oppgaven brukes ordet «funksjonen». Beskrivelse av funksjonen var vanskelig å finne og ble derfor ett av mine spørsmål under intervjuet. Informantene mine er derimot enige om hva funksjonen er og Informant 1 forklarer enkelt: «Dyrekrimenheten er en gruppe med dedikerte etterforskere og påtalejurister som har hovedansvar for etterforskning og påtaleavgjørelse, samt forebyggende arbeid rettet mot dyrevelferds kriminalitet», videre forklares det: «[...] vi har ansvaret for samarbeidet med Mattilsynet i vårt distrikt, samt generelt overtredelser av dyrevelferdsloven der vi bistår de geografiske drifts enhetene. Dyrekrimenheten er de fagansvarlige i distriktet for dyrevelferdsfeltet».

1.3 Problemstilling og avgrensning

Min problemstilling er: «Hvilke muligheter og utfordringer har *funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet* til å etterforske brudd på dyrevelferdsloven?». Med denne problemstillingen setter jeg søkelys på hva funksjonen er og hvordan den fungerer.

Parallellene mellom vold mot dyr og vold mot mennesker ville vært interessant å se på da norske crisesenter erfarer tilfeller hvor dyr blir utsatt for mishandling i hjem hvor mennesker også blir utsatt (Muri, 2020, s. 27). «Der hvor dyr mishandles, er mennesker også i fare; der hvor mennesker mishandles, er dyr også i fare» (Muri, 2020, s. 26), dette kan indikere at man kan forebygge den ene ved å avdekke den andre. Funksjonen jobber forebyggende ved tiltak som foredrag, tiltakskort, rettsdommer og mediehandtering. Informant 4 forteller: «forebygging er en av politiets viktigste strategier, men som kanskje er vanskeligst å gjøre noe med. Den er vanskelig å måle og krever ressurser». Informant 1 sier at det er nettopp ved forebygging man «[...] unngår at dyr havner i den situasjonen». Dette faller utenfor ambisjonene for oppgaven.

I oppgaven tar jeg utgangspunkt i grønn kriminologi som «omhandler lovlige og ulovlige handlinger som skader naturmiljø og dyr» (Sollund, 2017, s. 223), hvor vold mot dyr anses som et felt i seg selv (s. 218). Dyrevelferdsloven er et sentralt tema i arbeidet funksjonen utøver og dyrevelferds kriminalitet blir regulert etter denne (Dyrevelferdsloven, 2009, §2). Det er sannsynlig at loven vil medføre utfordringer og muligheter i etterforskning av dyrevelferds kriminalitet, men vil ikke bli diskutert i dybden da dette faller utenfor ambisjonene for oppgaven.

Regulering av anskaffelse av dyr er lovfestet i dyrevelferdsloven og er blitt et tema under intervjuene mine (Dyrevelferdsloven, 2009, §33). Ved å ha strengere regulering av hvem som eger seg som dyreeier og tilgjengelig informasjon om hvem som har forbud, kan man forebygge dyrevelferds kriminalitet, informant 2 konkluderer at: «Dyrene er helt prisgitt de menneskene som har omsorgen for dem». Dette blir ikke diskutert videre.

1.4 Oppgavens oppbygning

De kommende kapitlene vil bestå av et metode kapittel, en sammensatt resultat- og diskusjonsdel, og en avslutning.

2 Metode

2.1 Metodisk tilnærming

«En metode er en fremgangsmåte på vei mot et mål» (Barstad & Glasø, 2021, s. 104). Her redegjøres det for hvordan jeg har gått frem for å nå mitt mål. Det var utfordrende å finne litteratur og tidligere forskning. Dyrevelferds kriminalitet er noe det generelt er skrevet lite om frem til i dag, men som ser ut til å være under utvikling. Jeg må likevel være forsiktig med å fastslå at det ikke eksisterer teori (Fekjær, 2013, s. 68). Derfor valgte jeg å besvare oppgaven gjennom empiri. Jeg har i tillegg til empirien anvendt tidligere forskning om fenomenet for å støtte opp og bidra til større forståelse av de empiriske funnene.

Empiri er «opplysninger eller informasjon om faktiske forhold i samfunnet» (Grønmo, 2016, s. 47) og bygger på erfaringene vi har. Formålet med å besvare oppgaven gjennom empiri er å få muligheten til å skaffe ny informasjon om temaet gjennom kvalitative eller kvantitative data (Barstad & Glasø, 2021, s. 144). Kvantitativ metode går ut på å søke informasjon om et

fenomen fra et stort antall respondenter, mens kvalitativ metode går ut på søke dypere forståelse om hva som befinner seg bak fenomenet (s. 105). Funksjonen for bekjempelse av dyrevelferdskriminalitet er rimelig ny, med få ansatte på feltet og jo mindre utvalget er jo mer utfordrende er det å benytte kvantitativ metode. Jeg valgte derfor å gjennomføre en kvalitativ undersøkelse i form av intervjuer. Tjora (2021, s. 36) påpeker at det er andre sider av fenomenet som kan forklares ved kvantitativ metode enn de som forstås ved kvalitativ metode. Her kunne kvalitativ og kvantitativ metode blitt brukt sammen for å besvare problemstillingen, men grunnet ambisjonene for oppgaven er dette ikke blitt gjort (Tjora, 2021, s. 26).

En utfordring med kvalitativ metode er at man ofte ikke får intervjuet nok personer til at det blir allmenngyldige funn (Nyeng, 2012, s. 75) og dette vil derfor være en begrensning også i min oppgave. Det ligger i metodens begrensning at det gjennom kvalitative intervjuer ikke skaper forskning man kan generalisere ut ifra eller skape allmenngyldige funn, men gi innblikk i erfaringene funksjonen har. Oppgaven kan derfor kun betraktes som en forundersøkelse om fenomenet og et bidrag til eventuell videre forskning (Nyeng, 2012, s. 75).

2.2 Forforståelse

Det er viktig å være bevisst egen forforståelse. Med forforståelse menes den kunnskapen man allerede har tilegnet seg om et fenomen (Dalen, 2019, s. 16). Før starten av denne oppgaven hadde jeg allerede etablert et stort engasjement for dyrs rettigheter og som liten var jeg veldig opptatt av og glad i dyr. Før Politihøgskolen gikk jeg landbrukslinjen på videregående, tok utveksling i England innen Animal management, jobbet som frivillig på dyrereservat i Afrika, samt jobbet med dyr på seter. Jeg startet på Politihøgskolen med et håp om å lære mer om dyrevelferdskriminalitet og etterforskningen av den. Under andre studieår søkte jeg praksis hvor de hadde en etablert funksjon for dyrevelferdskriminalitet. Ved tildeling av denne praksisplassen var jeg rask på å kontakte dem. Jeg fikk være med på ett oppdrag og ett foredrag. Likevel forstod jeg fremdeles ikke helt hvordan funksjonen virkelig fungerte, hvordan den ble prioritert i politiet eller hvilke muligheter som fantes.

Inn i oppgaven hadde jeg med meg før-dommen om at dyrevelferdskriminalitet fikk lav status i politiet. Dette bygde et grunnlag for ønsket om å finne ut hvilke muligheter og utfordringer

funksjonen har. Når man søker forståelse gjennom egen forforståelse kan det gi problemer med å opprettholde objektivitet (Dalland, 2020, s. 61). Min forforståelse kan derfor ha gjort det lettere for meg å sette meg inn i fenomenet, men kan ha påvirket tolkninger av kildene jeg anvender, måten jeg skriver på og fokuset for oppgaven (Barstad & Glasø, 2021, s. 27).

Oppgavens besvarelse vil derfor være farget av mine erfaringer og forventninger. Likevel er det viktig å nullstille seg mest mulig slik Barstad & Glasø (2021, s. 156) skriver. Jeg har prøvd å distansere meg fra forforståelsen ved å gjøre meg bevisst den og være åpen for nye perspektiver for å justere egen forforståelse og tilegne meg ny innsikt som enten kan bekrefte eller avkrefte tidligere forforståelse (s. 26). Dette bygger på et hermeneutisk prinsipp og etter å ha tilegnet meg ny kunnskap om funksjonens arbeid og virkning i politiet har jeg fått en ny forståelse (s. 28), blant annet om hvorfor etterforskning av dyrevelferdskriminalitet kan ha lav status.

2.3 Kvalitative intervjuer

Prosjektet ble meldt inn til Norsk senter for forskningsdata (NSD, min anmerkning) for å kunne samle inn personopplysninger. Godkjennelse fra NSD ble mottatt den 14.11.2021. Se vedlegg 1. Informantene har forskjellige bakgrunner og forkunnskaper med seg inn i funksjonen og ble utvalgt strategisk på bakgrunn av dette (Dalland, 2020, s. 59). Hvem informantene er kommer jeg tilbake til.

Før intervjuene ble det laget en intervjuguide med temaer jeg ønsket å diskutere med informantene. Se vedlegg 2. Formålet var å kunne gjennomføre semistrukturerte intervjuer for å skape en åpen dialog hvor vi sammen kunne komme frem til hvilke muligheter og utfordringer funksjonen har gjennom kritisk tenkning og informasjonsdeling (Holter, 1996, s. 14). Ulempen med denne formen for intervju er at det kan være vanskelig å sammenligne funn da hvert intervju kan ta ulike former. Åpen dialog påvirkes også av meg som intervjuer og min rolle kan ha påvirket informantenes svar (Dalen, 2019, s.95). Det ble laget et informasjonsskriv med forespørsel om deltagelse i forskningsprosjektet gjennom NSD, som inneholdt informasjon om prosjektet, hva det innebar å bidra, samt en samtykkeerklæring. Informasjonsskrivet ble sendt til informantene mine etter en telefonsamtale med hver enkelt for å høre om de ønsket å være med. Se vedlegg 3.

Før intervjuene gjennomførte jeg pilotintervjuer på en medstudent, for å teste guiden og utstyret (Dalen, 2019, s. 30). Intervjuene ble gjennomført over Zoom, et videoverktøy hvor man kan snakke og se hverandre over internett. Dette ble gjort grunnet informantenes spredte plasseringer i landet. Varigheten av intervjuene lå mellom 60-80minutter. Det ble tatt lydopptak av intervjuene med en telefon lånt av Politihøgskolen og videre transkribert av meg. Alle intervjuene er anonymisert grunnet personvern og informantene blir videre omtalt som informant 1, informant 2, informant 3 og informant 4.

Det ble foretatt en analyse av empirien for å enklere vurdere verdifulle funn. Analysen er en kategoribasert analyse som tar utgangspunkt i Holters (1996, s. 18) tolkning av denne. Analysen ble til underveis ved arbeidet med intervjuene og videre i materialbehandlingen. Jeg startet med å lese over alle intervjuene for å få et helhetsinntrykk. Ved andre gjennomlesning noterte jeg mulige temaer. Ved siste gjennomlesning, bygget på teorien funnet og forforståelsen min, bearbeidet jeg temaene mine og satte dem sammen i en tabell. Jeg brukte et Word-dokument hvor jeg noterte ønskede sitat fra informantene mine, kodet dem med en kategori for å koble alle relaterte utsagn, og til slutt skapte temaer igjennom denne analysen, dette ligner på Dalens (2019, s. 67) utforming av en slik koding. Det er viktig å bemerke at all informasjonen er analysert av meg, og derav er utvalget preget av min personlige tolkning av materialet (Dalland, 2001, s. 85). Se vedlegg 4 for et eksempel på hvordan jeg utformet temaet «Hvorfor anmeldes det ikke?».

2.4 Reliabilitet og validitet

Hovedkildene i denne besvarelsen er informantene. Ulempen med dette kan være feiltolkninger og ikke tilfredsstillende kildetilfang. For å sikre reliabilitet i oppgaven er intervjuguiden vedlagt, og hvilke skritt jeg har tatt på veien mot funnene er forklart. Om oppgaven har god reliabilitet skal hvem som helst kunne følge skrittene og komme frem til samme funn (Thurén, 2009, s. 32). Dette kan være utfordrende i en slik undersøkelse da intervjuer og informanter kan påvirke hverandre.

Spørsmålene som stilles må være åpne og i samsvar med å søke en besvarelse på oppgavens problemstilling (Thurén, 2009, s. 32). Holter (1996, s. 23) refererer til Steinar Kvaales definisjon av validitet: «Valide svar (i et intervju) er et spørsmål om å spørre riktig», og stiller seg relevant for validiteten i oppgaven. Ved å beskrive hvordan datamaterialet er innsamlet,

analysert og tolket bidrar jeg til å holde en deskriptiv validitet i oppgaven (Dalen, 2019, s. 97).

En mulig feilkilde for intervjuene kan være forforståelsen. Det kan være utfordrende ved at det skapes «tatt for gittheter». Eksempler kan være at man tror man vet hva informantene vil svare om enkelte temaer og derav unnlater å stille kritiske spørsmål til informasjonen som kommer frem. Ettersom at mitt utgangspunkt for intervjuene er fra innsiden av etaten og med felles interesse for dyrekriminalitet, kan det føre til «tatt for gittheter» om at jeg vet hva de har svart på og derfor dropper å stille oppfølgingsspørsmål. Jeg har likevel gjort meg bevisst på at det kunne vært en fordel å stå utenfor å se inn med «friske øyne» da man lettere kan distansere seg fra problemet som Dalland (2001, s. 85) skriver.

En annen mulig feilkilde kan være utvalget av informanter. Informantene er selektert ut fra en allerede liten gruppe og mulighetene for å bli identifisert kan være en faktor som påvirker informasjonen informantene kommer med. Dette kan være ved at de holder igjen informasjon i frykt for å bli gjenkjent og kan bidra til at besvarelsen på problemstillingen mangler vesentlig informasjon om hvordan ting egentlig er. Det er derfor gjennomført en anonymisering i min oppgave, i håp om å unngå slike feilkilder. Jeg forsikret meg at informantene fikk tilstrekkelig informasjon om prosjektet, samtykke til deltakelse samt muligheten til å trekke seg under hele prosessen (Rachlew, 2010, s. 129; Dalen, 2019, s. 100).

2.5 Informantene

Jeg intervjuet fire politiansatte fra funksjonen for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet i politiet. Funksjonen er landsdekkende, og informantene jobber forskjellige steder i landet. Noen av informantene har lang erfaring fra politiet og andre fagfelt innenfor etaten, mens andre har noe mindre erfaring fra politiet. Noen av informantene har nylig startet i funksjonen, mens andre har vært til stede fra start. Ansettelses lengde i funksjonen varierer fra et par måneder til sju år. Informantene har et aldersspenn på 20-40år og ettersom at funksjonen har en kjønnsfordeling med overvekt av kvinner, er alle informantene kvinner. Grunnet størrelsen på funksjonen er informantene anonymisert.

2.6 Litteratursøk og kildekritikk

Søkeportaler brukt i denne oppgaven er: «Google Scholar», «Oria», «PIA», «idunn» og «Google». Jeg har søkt etter informasjon om dyrevelferds kriminalitet og hvordan det blir og har blitt håndtert. Eksempler på søkeord anvendt er: «Dyrekriminalitet AND Dyrevelferds kriminalitet OR Kriminalitet mot dyr», «Dyrekrimenhet AND Dyrepoliti» og «Dyrevern AND Norge». Søkeord er oversatt til engelsk for å få tilgang til flere eventuelle kilder.

Et gjennomgående problem for oppgaven har vært den begrensede mengden med litteratur om temaet. I vurderingen av mine kilder har jeg lagt vekt på «kildenes tilgjengelighet, relevans, autentisitet og troverdighet» (Grønmo, 2016, s. 177). Det ville selvfølgelig vært ønskelig med flere vitenskapelige kilder på temaet, men ettersom at dette er nybrottsarbeid har jeg anvendt ulike typer litteratur og for å forstå funksjonen for dyrevelferds kriminalitet i et større perspektiv har det vært helt nødvendig å se på annen vitenskapelig litteratur. Jeg har hatt personlig kommunikasjon med fagpersoner for å skaffe meg nødvendig informasjon, og noen kilder er retningslinjer fra eksempelvis politi og Økokrim. Dette er ikke vitenskapelige kilder, men gir overordnede føringer som er viktige for å forstå hva funksjonen jobber med. Det er brukt sosiologi og politivitenskapelig litteratur som hovedkilder for å kompensere for den manglende forskningen om temaet. Der hvor jeg har anvendt media, eksempelvis NRK og NOAH, tar jeg forbehold om at de er brukt som eksempler ment for å illustrere gitte punkter. Jeg har også dratt paralleller med overføringsverdi (Barstad & Glasø, 2021, s. 108) for å styrke reliabiliteten til oppgaven.

3 Resultater og diskusjon

3.1 Hvordan jobber funksjonen?

For at resultatene mine skal komme godt frem og besvarelsen av problemstillingen om hvilke muligheter og utfordringer funksjon for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet har til å etterforske brudd på dyrevelferdsloven skal vi se nærmere på stillingen. Funksjonen er underlagt miljøkriminalitet som er underlagt Økokrim, og det har ikke vært mulig å finne et konkret antall på hvor mange ansatte de er. Informant 3 forteller: «Det organiseres veldig forskjellig i hele landet, noen har flere etterforskere, mens vi har bare en [...] Det er jo begrenset hvor mange saker en etterforsker klarer å ta i et helt distrikt». En slik begrensning

kan tyde på at en mulig utfordring funksjonen har kan være organiseringen av funksjonen. Etterforskerne er spredt utover i samtlige politidistrikt i Norge og skal bistå sitt distrikt med etterforskning og forebygging av dyrevelferds kriminalitet. I Politidirektoratets oppdragsbrev til de nye funksjonene opprettet i 2021 stod det: «Politidistriktene skal styrke sin kapasitet og kompetanse innenfor dyrevelferds kriminalitet. Det er et mål at de etablerte funksjonene skal arbeide mest mulig enhetlig, men det gis ingen overordnet føring for organisering av funksjonen» (POD, personlig kommunikasjon, 31.mars, 2022).

De er altså gitt frie føringer for hvordan hver enkelt funksjon skal fungere, men samtidig skal de arbeide enhetlig? Informant 1 beskriver ressurs situasjonen som en utfordring:

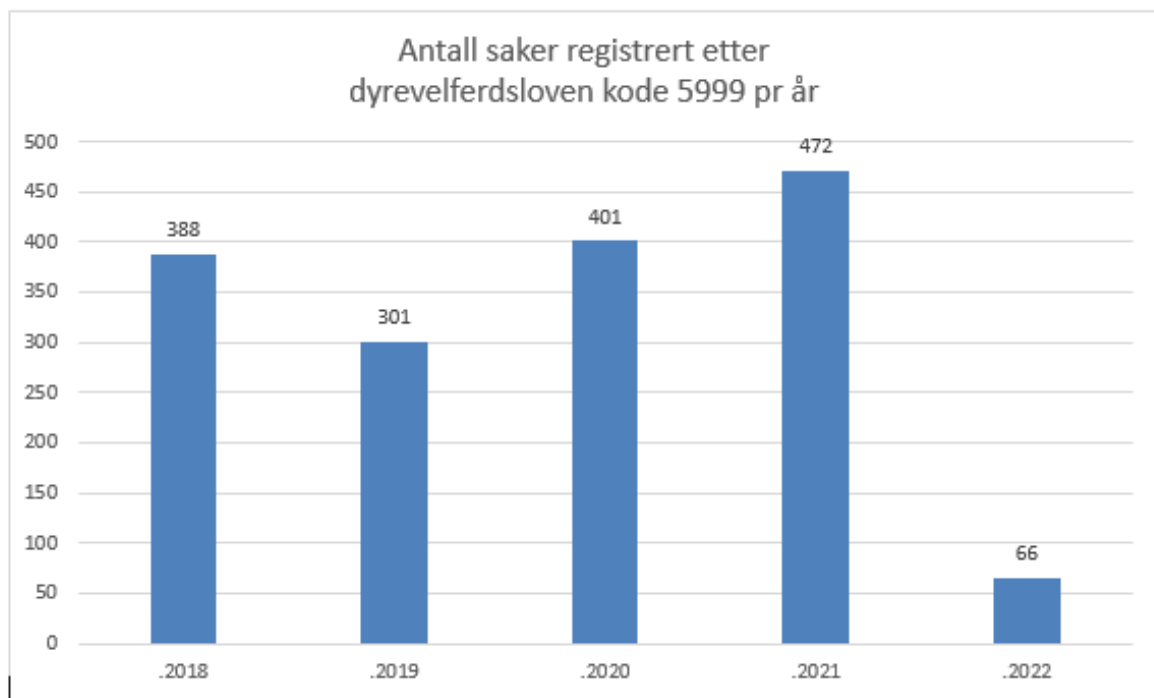
Man er for få folk i forhold til saksmengden, som gjør at man må prioritere ganske hardt og det kan føre til at saker blir satt på vent og kan bli for gamle – dette er ikke bra for saken sin del og ikke minst for dyret det gjelder.

Har egentlig kapasiteten og kompetansen blitt styrket, når erfaringene tilsier at man er for få? Det at funksjonen ikke får de midlene de skal få er en mulig utfordring de står overfor. Bakgrunnen for opprettelsen av funksjonen for dyrevelferds kriminalitet var at mange meldinger om alvorlige brudd på dyrevelferdsloven ble liggende på grunn av Mattilsynets ressurser og politiets prioriteringer. Samtidig har opprettelsen ennå ikke bidratt til å minske henleggelsesprosenten slik den var før 2014 (Bahus, 2019, s.190). Økokrim (Schjolden, 2015, s. 57) skrev en rapport om miljøkrimstatistikk for å presentere omfanget av saker før Nærpolitireformen skulle tre i kraft i 2016. I den kom det frem at henleggelses på dyrevelferden øker, mens andre miljøsakers henleggelsesstatistikk har sunket i perioden 2009-2014. Selv om denne statistikken er noe utdatert kan den sees i sammenheng med dagens opplevde situasjon. Informant 2 forteller om dilemmaer de står overfor grunnet ressursmangelen:

Vi kan ikke suge til oss en haug med saker vi ikke får gjort, men samtidig får man ikke et riktig bilde av omfanget på kriminaliteten fordi vi ikke har kapasitet til mer. [...] mattilsynet tenker «vi har ikke kapasitet» og vi tenker «vi har ikke kapasitet» - så lar vi dem bare ligge? Da er det trossalt bedre at det skjer noe – slik at myndighetene, politiet, Mattilsynet og ledelsen ser at her er det veldig mye som skulle vært gjort, men

som det ikke er kapasitet til. I stedet for å skjule kriminaliteten som stort sett er skjult fra før, så skjuler man det som er oppdaget også.

Det kan virke som at saker blir valgt vekk på grunn av ressursmangel hos både politi og tilsynsmyndighet. Økokrim (personlig kommunikasjon, 29.mars 2022) sendte via e-post, antall saker registrert i straffesaksregisteret siden 2018. Straffesaksregisteret har to koder for registrering av dyrevelferdslovbrudd: 5901- ulovlig innførsel/befatning med eksotiske dyr og 5999 – Dyrevelferdsloven diverse. Vedlagt under er statistikken for kode 5999.

Anvist i statistikken ser man at første søyle fra venstre viser 388 saker registrert året 2018. I 2019 ble det registrert 301 saker, i 2020 ble 401 saker registrert og i 2021 var det oppe i 472 saker registrert det året. For gjeldende år er det så langt registrert 66 saker med koden for dyrevelferdsloven.

Det ble forklart på e-posten at det er blitt registrert noe underrapportering og at dyrevelferdsaker er feilregistrert på andre områder. Det tas derfor forbehold om at dette ikke er hele statistikken og at saksomfanget egentlig er større. Det at noen saker ikke blir opprettet har informant 4 uttalt seg om: «Det henger sammen med rettspraksis, høyesterettspraksis «hva er praksis», det her er lave straffer, det er kanskje frifinnelser, det er upløyd mark som må gås opp – hva er dyrevelferden til?». Dette kan tyde på som Lomell forklarer i sin tekst om kriminalstatistikk - for at et lovbrudd skal ende opp i statistikken så må det først og fremst bli

oppdaget, for så å bli anmeldt til politiet, for at de så skal registrere dette som en anmeldelse (Lomell, 2017, s. 33). Det kan virke som at noen saker ikke blir registrert som en anmeldelse grunnet manglende kompetanse, informant 2 vektlegger:

Man ser jo at før var det omtrent umulig å finne noen dommer, men nå kommer det dommer støtt og stadig. Dette er et område det kommer til å komme mer rettspraksis på, fordi det har vært så lite. [...] I politiet tror jeg dette vil bli bedre prioritert med tiden, fordi jeg tror flere saker vil bli oppdaget og anmeldt, og hvis kompetansen øker kan mer bli tatt av de som har generell etterforskning og at man da bruker spesialkompetansen på de grove og kompliserte sakene.

Funksjonene virker å være positive til en utvikling innen feltet og målsettingen til funksjonen var informantene enige om, informant 2 beskriver:

[...] vi skal forebygge og avdekke flere alvorlige brudd på dyrevelferdsloven, færre saker skal bli henlagt, få en bedre etterforskning, at det skal gå fortere [...], flere saker skal føre til positive saksavgjørelser [...], målet er at flere straffesaker resulterer i forelegg eller tiltale, og at man skal ha et godt samarbeid på alle punkter med mattilsynet.

Et av målsettingene er altså samarbeidet med tilsynsmyndigheten, men her kan det virke som at det kan være utfordringer. Det kommer frem i en undersøkelse gjort av Riksrevisjonen (2019, s.33) at Mattilsynet har for få ressurser til å prioritere tilsyn ved alvorlige brudd på dyrevelferdskriminalitet. Mattilsynet er tilsynsorganet på dyrevelferd og en utfordring med dette kan være at om Mattilsynet ikke drar på tilsyn og avdekker brudd – så kommer kanskje ikke sakene inn til politiet heller? Det kom nylig ut retningslinjer for samarbeidet mellom politiet og Mattilsynet i dyrevelferdssaker i håp om å avklare flere saker og styre etatene (Økokrim & Mattilsynet, 2022, s. 5). Samtlige av informantene beskriver samarbeidet med mattilsynet som grunnleggende for arbeidet med dyrevelferdssaker, informant 3: «Jeg mener jo at et godt samarbeid med Mattilsynet er alfa omega for å lykkes i dyrevelferdssaker». Dette samarbeidet har blitt nevnt som viktig for dyrevelferd under Riksadvokatens mål og prioriteringer for 2016 (s. 10). Det kan virke som at dette samarbeidet er en utfordring begge parter har muligheter til å forbedre og utvikle sammen.

3.2 Manglende kunnskap om dyrevelferds kriminalitet

En annen mulig utfordring for å etterforske dyrevelferds kriminalitet kan være manglende kompetanse om dyrevelferds kriminalitet. Informant 4 forteller om sin erfaring med politiets arbeid med dyrevelferdsloven:

Jeg ser at det skal være høy terskel i politiet eller at man må ha kompetanse til å se at her kan man faktisk gjøre etterforskning i saken. Jeg ser mange PO meldinger hvor jeg tenker at her kunne man lett gjort noe. Så her er det en del mørketall og vurderinger som gjør at det ikke blir opprettet sak.

Det kan likevel virke som at det er skjedd en utvikling, da Økokrims og Mattilsynets retningslinjer (2022, s. 7) ikke eksisterte tidligere, men er blitt en mulighet for funksjonen da den beskriver politiets arbeid med dyrevelferd. Det er politiets ansvar å iverksette etterforskning ved overtredelser av dyrevelferdsloven hvor det er rimelig grunn til å undersøke om det er skjedd et straffbart forhold (Strpl. §224/225). Når politiet bistår mattilsynet utføres det som et ordensoppdrag etter bestemmelsene i politiloven. Men politiet kan på eget initiativ utføre ordensoppdrag eller undersøkelser av brudd på dyrevelferdsloven basert på anmeldelser, tips og bekymringsmeldinger. De kan selv velge å opprette straffesak (Økokrim & Mattilsynet, 2022, s. 7). Dette er tiltak politiet kan og skal gjøre, men det beror på at politiet har kunnskap om dyrevelferdsloven, hva den er, hva den innebærer og hvordan man anvender den.

Alle informantene har dratt frem manglende kunnskap og kompetanse innen fagfeltet som utfordringer innenfor arbeidet med dyrevelferds kriminalitet. Noe av det som går igjen er at generalisten som får tildelt saker fra dyrevelferdsloven eller som kommer over brudd på den, ikke har nok kunnskap til å anvende den. Etter en 3årig bachelorutdanning ved Politihøgskolen er man utdannet politi generalist, slik ett av de 10 grunnprinsippene til politiet sier at man skal være (Meld. St. 42 (2004-2005) s. 9). En generalist kan litt om mye, og skal kunne bygge seg opp erfaring med årene og ha mulighet til å spesialisere seg innen et gitt felt (Birkeland, 2007, s. 35). Når man er ferdig utdannet og står som ny på arbeidsplassen – om det er i en etterforskningsstilling eller en operativstilling så skal man stå med et basisgrunnlag for det arbeidet man skal gjennomføre (Politidirektoratet, 2008, s. 45).

Alle informantene har informert om muligheten de har til å produsere tiltakskort til sitt politidistrikt med enkle tiltak den generelle politibetjent trenger å vite om for å anvende loven. Det virker som at det har vært viktig for funksjonen å vise at de er til stede, kan kontaktes, at dyrevelferds kriminalitet skal bli etterforsket på lik linje med annen kriminalitet og at resten av politiet får nok kunnskap til å anvende loven og sammen bidrar til å forebygge lovbrudd.

Det kan altså fremstå som at kunnskapen om dyrevelferds kriminalitet påvirker hvordan man prioriterer den. Informant 1 forteller: «Men så er det nå slik, har jeg inntrykk av, at noen mener at dette er penger og ressurser som burde brukes på andre fagfelt som de anser som viktigere/mer alvorlig enn dyrevelferds kriminalitet». Informant 3 presiserer: «[...] det handler ikke om å prioritere fremfor, vi har jo ekstra midler for det - fordi at det ikke skal gå på bekostning av noe annet [...] det her er i tillegg til». Sahlin skriver om hvordan noen typer kriminalitet som tyveri blir prioritert ovenfor miljøkriminalitet i politikken for kriminalitetsforebyggende arbeid, ettersom kriminaliteten ikke er like synlig for samfunnet (Sahlin, 2000, s. 139).

Kan utfordringen være at dyrevelferds kriminalitet er nytt i rettssamfunnet og selv om det i dagens samfunn er ansett som lovbrudd, så er den fremdeles ikke ansett som dette innad i etaten? Dyrevelferdsloven ble endret fra «dyrevern» til dyrevelferd i 2009 og med den kom begreper om at man skulle ha respekt for dyr og deres egenverdi (Dyrevelferdsloven, 2009, §3 jf.§1). Før Dyrevernloven (1974) var det ingen straffereaksjoner for det man i dag anser som kriminalitet mot dyr. Dette kan vise en utvikling av hva det norske samfunnet anser som kriminalitet og at dette endrer seg med tilgjengelig forskning, kunnskap på fagfeltet og tilgangen på media (Lomell, 2017, s. 64). Om funksjonen ble en spesialseksjon kunne det muligens åpnet flere muligheter, da det virker nødvendig for å skape og ivareta spesialkompetanse (Gundhus et al., 2018, s. 342).

3.3 Holdninger til dyrevelferds kriminalitet

En annen mulig utfordring dyrekrimenheten kan se ut til å stå overfor er holdningene til dyrevelferds kriminalitet. Informant 3 legger vekt på nettopp dette:

Det er forskjellig hvor alvorlig folk synes saker mot dyr er og det synes jeg er litt synd, for det skal ikke være forskjell mellom kriminalitet – altså vold mot mennesker og vold mot dyr – begge deler er straffbart, så man skal på en måte ikke gjøre noen forskjell mellom det.

Som menneske går man inn i politiyrket med forskjellige forutsetninger, holdninger, fordommer og erfaringer. Holdninger bygger på vår kognitive tanker om eksempelvis dyrevelferds kriminalitet, samt våre emosjoner og atferden vår om den (Phelps et al., 2017, s. 77). Det kan reflekteres over hvorvidt slike holdninger kan bidra til politiets prioritering av etterforskningsressurser i straffesaker, hvor de mest alvorlige sakene blir prioritert (Sliper & Vigen, 2021, s. 10). Sliper og Vigen (2021, s. 11) kommer frem til i sin masteroppgave at oppfatningene av hva som er «ekte politiarbeid» fremdeles står sterkt og at etterforskningsfeltet i seg selv er ansett som lavstatus. Liv Finstad (2000, s. 96) beskriver skillet om hva som blir sett på som «egentlig politiarbeid» og ikke, hvor det som blir ansett som egentlig politiarbeid kan være å fange kriminelle og kjøre utrykning, mens motsetningen av dette er arbeidet som ikke styres av ordensoppdrag og som ikke er like synlig for befolkningen. Det kan tyde på at ikke bare er etterforskningsfeltet blitt preget av holdninger knyttet til lavstatus arbeid, men feltet dyrevelferds kriminalitet kan også være mindre prioritert innad i selve etterforskningsmiljøet.

Negative holdninger til dyrevelferds kriminalitet kan muligens påvirke tildelingen av ressurser. Samtlige informanter mener alle at den generelle holdningen til det nå landsdekkende «dyrepolitiet» er positiv, men i forbindelse med de øremerkede midlene dyrekrimenheten skal ha fått avsatt, finnes det fremdeles meninger i politiet om at dette ikke burde prioriteres (Korsvoll, 2022). POD ble tildelt 12 millioner kroner i 2021 for en etablering av «dyrepoliti» i de seks resterende politidistriktene (Justis- og beredskapsdepartementet, 2021, s. 23). NRK (Korsvoll, 2022) har skrevet en artikkel som drar frem at dyrekrimenheten muligens ikke får de midlene de er avsatt til å få, da de ikke lenger er øremerkede og blir prioritert der det er behov for det.

Dette kan tyde på at funksjonen er opprettet gjennom politikk og ikke som en direkte ønsket prioritering innad i politiet. I 2013 (Gomnæs & Nordli, 2013) uttalte Knut Smedsrud seg til NRK som da var avdelingsredaktør for POD: «Et spesialpoliti for dyr har vi ikke behov for. Vi har etterforskningsenheter og politienheter som etterforsker de fleste typer kriminalitet og

dette området er ikke så spesielt at det berettiger en egen type politi». I motsetning til dette skriver Økokrim i deres trusselvurdering for økonomi og miljøkriminalitet (Værholm, 2015, s. 22): «Det er en utfordring at velferd for dyr [...] ivaretas i samfunnet. Det er derfor viktig at kravene i loven respekteres i større grad». Det er altså blitt en forandring i hvordan man ønsker å behandle dyr og hvilken rolle man mener de fortjener i samfunnet. I forbindelse med dette svarer informant 4 på spørsmål om motivasjonen for jobben:

[...] det er noe med at man ser på de som et eget individ og at de har krav på egne rettigheter, mens mange har et syn på at dyr er bare dyr og at de kanskje ikke betyr like mye.

Det kan virke som at en utfordring kan være at vi som mennesker ikke kan unngå å ha visse holdninger eller fordommer, selv i profesjonelle situasjoner. Kan dette gjenspeiles i holdningene enkelte i samfunnet har? Informant 2 nevner at i mange dyrevelferdssaker ender menneskene rundt gjerningspersonen opp med et fokus på gjerningsperson og ikke dyret: «Vi ser ofte at de rundt dem som har brutt loven, de vil gjerne ta menneskeperspektivet, at nesten dyrevelferden forsvinner helt ut [...]». Informant 4 drar frem en annen erfaring, her er det enkelte kollegaers holdninger: «Det var jo nesten slik når jeg skulle søke på denne jobben at andre reagerte litt «hva er det for en tulle stilling»». Kan slike holdninger ta rot i spesiesismen? En slags form for diskriminering hvor mennesker anser seg selv som mer verdt enn andre arter (Sollund, 2017, s. 2016). Da det kom lovforslag til ny dyrevelferdslov skrev Landbruks- og matdepartementet at bakgrunnen for dette var at man hadde tilegnet seg ny kunnskap om dyrenes kognitive egenskaper og behov, samt deres etiske mål om hvordan dyr skulle behandles.

I lovforslaget kom det frem at et mål for lovendringen er å fremme respekten for dyr ved å fremme deres stilling i samfunnet (Ot.prp.nr.15 (2008-2009) s. 14). Lovgivningen skaper dermed normative barrierer som kan få samfunnet til å se på kriminalitet mot dyr som umoralske handlinger (Bjørge, 2015, s. 28). Dette kan bidra til at samfunnet ikke bare vil unngå kriminalitet mot dyr grunnet straff, men også grunnet egne moraler. Bahun (2019, s. 45) forklarer i sin bok om Dyrevelferdsrett: «Respekt for dyr er som regel et resultat av menneskers holdninger overfor dyr». Det kan tyde på at den økte kunnskapen en tilegner seg om dyr bidrar til en positiv holdningsendring for dyrs rettigheter. Utvikling som dette bidrar

til muligheter for funksjonens arbeid. Likevel fortsetter informant 2 sitt svar på holdningenes effekt:

[...] Man tenker at det som har skjedd har skjedd også vil man ta vare på dette mennesket, så man tenker ikke at det er viktig at det får konsekvenser som endel av det forebyggende mot at dyr blir utsatt for kriminalitet.

Dyr er altså ofre for kriminalitet, men det kan virke som at den manglende likheten til oss fører til en manglende konsekvens for gjerningspersonen. Leder for NOAH Siri Martinsen (2018) uttrykte i en kronikk: «Det er ofrene som først og fremst skal beskyttes – og rettsvesenets oppgave å sørge for at det skjer». Holdninger og kunnskap om fenomenet ser ut til å ha påvirket hvorfor dyrekriminalitet og dyrekrimenheten ikke er blitt prioritert tidligere, men nå er i vekst med samfunnets påvirkning på politiske føringer. Dette viser en vekselvirkning hvor samfunnet igjen kan fungere som en normsender til lovgivningen om hva som er rett og galt (Aubert, 1979, s. 182). Informant 4 oppsummerer: «[...]det er en langvarig prosess dette med å endre holdninger og det at folk skal vite om at dette skal anvendes, prioriteres og det skal etterforskes dette som går på dyrevelferden».

3.4 Hvorfor avdekkes det ikke?

En utfordring funksjonen kan ha er å avdekke dyrevelferdskriminaliteten. På spørsmål om hvilke utfordringer de har med etterforskningen, forteller informant 4:

Kjæledyr er innenfor de fire veggene og det kan være veldig vanskelig å oppdage – det vet vi jo fra vold i nære relasjoner – at det er lett å skjule det som skjer der og at man er avhengige av vitner som kan melde ifra.

Samtlige har nevnt at de er avhengige av at vitner som publikum, melkebilen som kommer innom fjøsen, veterinærer og tilsynsmyndigheten melder ifra og anmelder forhold. De virket enige om at det er særlig vanskelig å avdekke levemiljøet til kjæledyr, da volden ofte skjer i hjemmet. I rapporten til Kripos (2019, s. 9) om «alvorlig vold mot barn» går de inn på at vold mot små barn oftest skjer i hjemmet med kun foreldre til stede. Når det ikke er vitner til stede kan oppdagelsesrisikoen være lav.

Om det er noen forskjell mellom oppdagelsesrisikoen for kriminalitet mot kjæledyr og husdyr, forteller informant 2:

Når det gjelder næringsdyrehold, så er det større sannsynlighet for at det blir oppdaget, men da kan det ha skjedd veldig mye lidelse før det [...] Og det at det er vanskelig å oppdage sakene og mange mørketall, det gjelder over hele fjølen [...] Men det er spesielt utfordrende å avdekke ting i private hjem.

Samtidig virker det som at Mattilsynet har utfordringer med sitt arbeid, som kan bidra til at gårder ikke får like godt tilsyn ender i dyretragedier, hvor bøndene ender opp med å ikke mate dyrene sine av ulike grunner og dyrene sulter i hjel. Informant 4 nevnte dette som et forbedringspotensial, hvor de kunne se på muligheten for en krisetelefon for bønder.

Muri (2020, s. 29) drar paralleller til tegn på vold mot dyr og vold mot mennesker, hvor det kommer frem at tegnene på mishandling hos barn er jevnt over like som tegnene på mishandling hos dyr. Et eksempel på dette er foreldrenes eller eiernes forklaring på skadene barnet eller dyret har. Informant 4 forklarer: «Man har ikke en fornærmede som kan fortelle deg hva som har skjedd, det blir som etterforskningen man må gjøre med de minste barna eller de fornærmede som er døde og ikke kan prate [...]». Kripos (2019, s. 9) forklarer at de yngste barna har begrenset språk og mangler derfor evnen til å kunne forklare selv hvordan skaden er oppstått og at de derfor: «[...] er særlig sårbare og har ingen eller svært liten evne til å motsette seg voldshandlinger». Dette kan være årsaker til at kriminaliteten er vanskelig å avdekke og kan tyde på at dyr på lik linje med barn er avhengig av at noen taler deres sak om noen gjør dem urett. Men gjør noen det?

3.5 Hvorfor anmeldes det ikke?

På den ene siden kan det altså være en utfordring å oppdage kriminaliteten, mens på den andre siden kan det stilles spørsmål til om det som oppdages, faktisk anmeldes? Det er flere grunner til at vitner ikke melder ifra og dette er noe mine informanter drar frem som en utfordring. Informant 2:

Folk kvier seg for å si ifra, kvier seg for å stå frem om historiene, vitnene, man ønsker ikke å komme i trøbbel og særlig kan det gjelde hvis man kjenner de som har dyrene eller vet at de har volds-og rushistorikk.

Dette kan tyde på at sjansen for at vitner melder ifra kan ha sammenheng med gjerningspersonen. Informant 1 nevner: «Det er en utfordring at det er gjennomgående rus og psykiatri knyttet til gjerningspersonene [...] Tilregnelighetsspørsmålet blir ofte et tema i sakene våre». Det kan stilles spørsmål til om gjerningsperson har noe med anmeldelsesstatistikken å gjøre. Informant 4 forteller: «[...] I dag kan hvem som helst skaffe seg dyr, folk med rusproblematikk, psykiatri, kognitivt svake, det er hvem som helst og da får man caser som gjør at dyr kanskje ikke blir ivaretatt på en god nok måte». Informant 2 legger til: «Det er vel en åtte saker vi har henlagt på tvil om tilregnelighet, der sju av dem var tung psykiatri og rus endel av problematikken».

Dette kan indikere at gjerningspersonens tilregnelighet gjør det vanskelig å få sakene gjennom da de ikke kan straffeforfølges og dermed ikke blir rettsdommer, noe som kan skjule den egentlige statistikken. Kan det ha noe med vitnes valg ved anmeldelse å gjøre? I boken til Merz-Perez og Heide om «Animal Cruelty» tar de for seg dyr ved skjult misbruk og hvordan vitnene forholder seg til dette (2019, s. 5). De drar frem at det ofte kan være vanskelig for vitner å melde ifra om slik kriminalitet der de kjenner til gjerningspersonene, fordi gjerningspersonen er en de er redde for da personen ofte er «skummel og voldelig» (2019, s. 5). Dette kan også bidra til å skjule kriminaliteten og føre til store mørketall i statistikken (Lomell, 2017, s. 24).

Funksjonen har en mulighet i loven til å avdekke dyrevelferdskriminalitet. Har man grunn til å tro at et dyr blir utsatt for mishandling eller omsorgssvikt så har enhver varslingsplikt til Mattilsyn eller politi (Dyrevelferdsloven, 2009, §5). Denne plikten er blant annet skapt for å fjerne frykt og tvil hos den som varsler. Varsling er i de fleste tilfeller eneste forutsetning for at Mattilsynet og politiet får kjennskap til dyrevelferdssaker og plikten har derfor også som hensikt å varsle for å forhindre lidelse (Stenevik & Mejdell, 2011, s. 61). Man har altså en plikt til å anmelde den dyrevelferdskriminaliteten man avdekker, men av flere grunner kan denne plikten stille svakt hos vitnene. Et annet spørsmål her vil være om dette har med hvordan en regner dyrs offerstatus som likeverdig med menneskers offerstatus eller ikke. For

å bekjempe dyrevelferdskriminalitet forklarte informant 4: «Jeg tror folk må nesten likestille dyr med mennesker, det er kjempeviktig».

3.6 Dyrs offerstatus

En mulig utfordring for funksjonen for bekjempelse av dyrevelferdskriminalitet kan være at dyr har lavere offerstatus enn mennesker. Dyr kan ikke fortelle hva som har skjedd og kan dermed ikke hevde sin status som offer. Spørsmålet blir derfor om dyr får status som verdige offer? Nils Christie (1986, s. 19) beskriver det han kaller «det ideelle offer»:

1. Svakt og forsvarsløst
2. Ute i et respektabelt ærend
3. Uklanderlig for ugjerningen
4. Gjerningspersonen er ukjent, stor og stygg
5. Offeret må kunne hevde sin status som offer ved å vitne

Christie (1986) problematiserer i sin tekst samfunnets syn på ulike offer for kriminalitet og hvordan man ivaretar dem. Noen får samfunnets fulle støtte og sympati, og Christie legger frem en gammel dame på vei hjem etter å ha tatt vare på sin syke søster, som eksempelet på det ideelle offer. Dette offeret kan få en fullstendig offerstatus i samfunnet, kan ikke klandres for ugjerningen, og vil få vår fulle sympati og støtte.

Dyr er på ene siden ofte svakere og mindre enn oss, uklanderlige for ugjerningen, men kan på den andre siden ikke hevde sin status som offer, og gjerningspersonen kan like gjerne være kjent som ukjent, og trenger ikke være «stor og stygg». Som vist til i oppgaven kan gjerningspersonen for dyrevelferdskriminalitet være den rusede eller utilregnelige, samt bonden som lever av dyrene sine. Det er blitt poengtert at holdninger og kunnskapen om dyrs egenskaper og emosjoner fra tidligere samt noe nåtiden, handler om at det bare er dyr. Det er kommet sterkere stemmer i nyere tid som vil tale dyrs side, som eksempel dyrevernorganisasjoner som stadig anmelder saker de får kjennskap til og bruker media til å informere samfunnet om dyrs rettsvern. Tilsynsmyndigheten taler for dyrene ved at de fører tilsyn på både gårder og private kjæledyrhold med bekymringsmeldinger, gir forbud om hold av dyr og anmelder grove saker til politiet. Det finnes også politiske parti som krever bedre dyrevelferd igjennom sin posisjon, ved for eksempel å jobbe for å etablere et «dyrepoliti» i Norge.

Christie (1986) utfordrer vårt syn på hva et offer er og ikke, men at dyr kan få status som et ideelt offer, er tvilsomt. Informant 3 forteller om samfunnets interesse:

Altså, det er jo ingenting som engasjerer så mye som vold mot dyr [...] og det er viktig at vi tar det på alvor for å bygge opp samfunnets tillit til politiet. [...] Selv om en sak ender i henleggelse så er det viktig for oss å få frem i media at en henleggelse ikke betyr at vedkommende ikke har gjort det eller at vi ikke gidder å bry oss, men at vi klarer ikke å bevise det og at vi har gjort det vi kan.

Selv om dyr ikke er det ideelle offer i Christies forstand, så kan det tyde på at de begynner å få en offerstatus fra samfunnet. Samfunnet anser dyrevelferdskriminalitet som alvorlig og noe som burde bli prioritert. Hvis politiet da ikke utvikler seg sammen med samfunnet vil det kunne være tillitsreducerende for befolkningen generelt (Egge & Ganapathy, 2019, s. 64).

4 Avslutning

I denne oppgaven har jeg drøftet hvilke muligheter og utfordringer funksjonen for bekjempelse av dyrevelferdskriminalitet har til å etterforske brudd på dyrevelferdsloven. Dette er en funksjon under utforming som stadig møter på ulike utfordringer som jeg har satt søkelys på i denne oppgaven.

Noen av utfordringene de møter er manglende kunnskap om dyrevelferdskriminalitet som kan føre til hvordan funksjonen organiseres og prioriteres i politiet, og måten sakene blir håndtert av andre enn de ansatte i funksjonen. Mulige utfordringer med holdninger om at funksjonen driver lavstatus arbeid kan føre til ujevn fordeling av ressurser i forbindelse med erfart saksmengde. Både mangel på avdekking og anmelding av dyrevelferdskriminalitet ser ut til å være utfordringer de møter, da kriminaliteten ofte er skjult og ingen vitner til stedet. I tillegg virker det utfordrende å etterforske saker hvor man mangler en fornærmede som kan forklare seg om saken og hevde sin offerstatus.

Funksjonen for bekjempelse av dyrevelferdskriminalitet har dedikerte etterforskere som jobber med et samlet mål om å bekjempe dyrevelferdskriminalitet. Det er behov for mer kunnskap rundt dyrevelferdskriminalitet og hvordan funksjonen kan og skal fungere i

samspill med resten av samfunnet og innad i etaten. Funksjonen er i stadig utvikling, og det vil bli spennende å følge med på veien videre.

Litteraturliste

Aubert, V. (1979). *Om straffens sosiale funksjon*. Universitetsforlaget.

Bahus, V. B. (2019). *Dyrevelferdsrett*. Fagbokforlaget.

Birkeland, Å. (2007). Politigeneralisten, den moderne staten og politiets legitimitet. I Gundhus, H. O. & Larsson, P. & Myhrer, T. (Red.). *Polisiær virksomhet: Hva er det – hvem gjør det?* (s.31-47). Politihøgskolen.

Bjerknes, O. T., & Fahsing, I. A. (2018). *Etterforskning: Prinsipper, metoder og praksis*. Fagbokforlag.

Christie, N. (1986). The Ideal Victim. I Fattah, E. A. (Red.), *From crime policy to victim policy: reorienting the justice system* (s.17-31). Macmillan.

Dalen, M. (2019). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming* (2.utg.). Universitetsforlaget.

Dalland, O. (2001). *Metode og oppgaveskriving* (3.utg.). Gyldendal Akademisk.

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7.utg.). Gyldendal Akademisk.

Dyrevelferdsloven. (2009). *Lov om dyrevelferd* (LOV-2009-06-19-97). Lovdata.
<https://lovdata.no/lov/2009-06-19-97>

Dyrevernloven. (1974). *Lov om dyrevern* (LOV-1974-12-20-73). Lovdata.
<https://lovdata.no/lov/1974-12-20-73>

EGGE, M. & GANAPATHY, J. (2019). Snakk om tillit! I Lagestad, P. (Red.). *Kommunikasjon og konflikthåndtering: publikumsrettet arbeid i et politifaglig perspektiv* (s. 52-69). Gyldendal Akademisk.

- Fekjær, S. B. (2013). *Hvordan bli en lykkelig masterstudent?: Masteroppgave håndbok*. Gyldendal Akademisk.
- Finstad, L. (2000) *Politiblikket*. Pax Forlag.
- Gomnæs, H. & Nordli, S. (2013). *Politiet sier nei til å teste ut dyrepoliti*. NRK. Hentet fra: <https://www.nrk.no/osloogviken/politiet-onsker-ikke-et-dyrepoliti-1.11245161>
- Grindem, K. (2020). Budsjettforliket: 189 millioner ekstra til politiet. *Politiform*. <https://www.politiform.no/statsbudsjettet/budsjettforliket-189-millioner-ekstra-til-politiet/207705>
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder (2.utg)*. Fagbokforlaget.
- Gundhus, H., Larsson, P., Sørli, V. L., Talberg, N., Wathne, C. T., (2018). Nærpolitiidealet under press. I V. Sørli, I P. Larsson (red.) *Politireformer – idealer, realiteter, retorikk og praksis (s. 341-365)*. Cappelen Damm Akademisk
- Holter, H. (1996). Fra kvalitative metoder til kvalitativ samfunnsforskning. I H. Holter, & R. Kalleberg (Red.), *Kvalitative metoder i samfunnsforskning (2.utg)*, (s. 9-25). Universitetsforlaget.
- Høviskeland, H. T. (2016). 90 dagers fengsel for grov mishandling og drukning av hund i Moss. *Miljøkrim*, 19(1), s. 38-39.
- Justis- og beredskapsdepartement (2021). *Tildelingsbrev 2021 Politidirektoratet*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/80197702ddb144e8a016a040e656751f/tildelingsbrev-pod-2021.pdf>
- Korsvoll, A. S. (2022, 17.januar). *Må legge vekk over halvparten av dyrekrimsakene*. NRK. Hentet fra: <https://www.nrk.no/vestland/ma-legge-vekk-over-halvparten-av-dyrekrimsakene-1.15794259?fbclid=IwAR04TeWA2QV8eY6LWvhEsV0d-lZz0w6hhNIoSx4sX9RUaBqiuUIzncexan0>

- Lomell, H. M. (2017). Kriminalstatistikk. I H. M. Lomell & M. Skilbrei (Red.), *Kriminologi* (s. 29-54). Universitetsforlaget.
- Martinsen, S. (2018). *Viktig dyrepoliti*. NOAH. Hentet fra:
<https://www.dyrsrettigheter.no/rettsvern/viktig-dyrepoliti/>
- Meld. St. 42 (2004-2005). *Politiets rolle og oppgaver*. Det kongelige justis- og politidepartement. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/91efc535022e4649821a8d81b31d54e4/no/pdfs/stm200420050042000dddpdfs.pdf>
- Merz-Perez, L. & Heide, K. M. (2004). *Animal Cruelty: Pathway to Violence Against People*. AltaMira Press.
- Muri, K. (2020). *Se sammenhengen: Veileder om vold mot dyr og vold i nære relasjoner: en veileder for veterinærer og deres medhjelpere*. Hentet fra:
<https://www.nmbu.no/fakultet/vet/institutter/prodmed/seksjon-for-dyrevelferd-epidemiologi-og-samfunnsmedisin/veiledere-dyrevelferd/node/41877>
- Nyeng, F. (2012). *Nøkkeltbegreper i forskningsmetode og vitenskapsteori (1.utg)*. Fagbokforlaget.
- Ot.prp.nr.15 (2008-2009). *Om lov om dyrevelferd*. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/4c83935a183e45ea92761d8b864383dd/no/pdfs/otp200820090015000dddpdfs.pdf>
- Phelps, J. M. & Moss, S. M. & Larsen, N. M. (2017). Sosial interaksjon. I Phelps, J. M. & Larsen, N. M. & Singh, M. (Red.), *Kommunikasjon og konflikthåndtering i operativt politiarbeid: Sosialpsykologiske perspektiver* (s. 71-110). Universitetsforlaget.
- Politidirektoratet. (2008). *Politiet mot 2020: bemannings- og kompetansebehov i politiet*. (POD publikasjon 2008/07). Politiet. Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/vedlegg/rapporter/politiet_mot_2020.pdf

Politiet (2019). *Alvorlig vold mot barn*. Kripos. Hentet fra:

<https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/vold-mot-barn/alvorlig-vold-mot-barn.pdf>

Politielloven. (1995). *Lov om politiet* (LOV-1995-08-04-53). Lovdata.

<https://lovdata.no/lov/1995-08-04-53>

Riksrevisjonen (2019). *Revisjonsrapport om myndighetenes innsats mot alvorlige brudd på dyrevelferdsloven landbruket*. Hentet fra:

<https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/no-2019-2020/dyrevelferd.pdf>

Sahlin, I. (2000). *Brottsprevention: Som begrepp och s mhallsfenomen*. Arkiv Förlag.

Schjolden, J. (2015). Milj kriminalstatistikk. *Miljøkrim*, 18(2), s. 56-59.

Sliper, A. & Vigen, J. E. (2021). *Etterforskeres opplevde status i politiet* (Masteroppgave).

Høgskolen i Innlandet. Hentet fra: <https://brage.inn.no/inn-xmllui/bitstream/handle/11250/2767099/Masteroppgave%20Vigen%20%20Sliper%202021%20%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sollund, R. (2017). Fra lovbrudd til skade: grønn kriminologi. I H. M. Lomell & M. Skilbrei (Red.), *Kriminologi* (s. 210-224). Universitetsforlaget.

Stenevik, I. H. & Mejdell, C. M. (2011). *Dyrevelferdsloven: kommentarutgave*. Universitetsforlaget.

Thurén, T. (2009). *Vitenskapsteori for nybegynnere (2.utg)*. Gyldendal Akademisk.

Tjora, A. H. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis (4.utg)*. Gyldendal Akademisk.

Værholm, M. M. (2015).  kokrimstrusselvurdering 2015-2016. *Miljøkrim*, 18(2), s. 21-22.

 kokrim & Mattilsynet. (2022). *Retningslinjer for samarbeid mellom politiet og Mattilsynet i dyrevelferdssaker*.

Økokrim. (u.å.). *Dyrevelferdskriminalitet*. Hentet fra:

<https://www.okokrim.no/dyrevelferdskriminalitet.565877.no.html>

Selvalgt litteratur

Aubert, V. (1979). *Om straffens sosiale funksjon*. Universitetsforlaget. (16 sider).

Bahus, V. B. (2019). *Dyrevelferdsrett*. (1.utg). Fagbokforlaget. (36 sider).

Birkeland, Å. (2007). Politigeneralisten, den moderne staten og politiets legitimitet. I
Gundhus, H. O. & Larsson, P. & Myhrer, T. (Red.). *Polisiær virksomhet: Hva er det –
hvem gjør det?* (s.31-47). Politihøgskolen. (16 sider).

Christie, N. (1986). The Ideal Victim. I Fattah, E. A. (Red.), *From crime policy to victim
policy: reorienting the justice system* (s.17-31). Macmillan. (15 sider).

Dalen, M. (2019). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming* (2.utg.).
Universitetsforlaget. (46 sider).

Finstad, L. (2000) *Politiblikket*. Pax Forlag. (43 sider).

Merz-Perez, L. & Heide, K. M. (2004). *Animal Cruelty: Pathway to Violence Against People*.
AltaMira Press. (142 sider).

Stenevik, I. H. & Mejdell, C. M. (2011). *Dyrevelferdsloven: kommentarutgave*.
Universitetsforlaget. (168 sider).

Totalt antall sider: 482.

Vedlegg

1. NSD-godkjenning

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

31.03.2022, 16:26

Vurdering

Referansenummer

252538

Prosjekttittel

Bachelor oppgave - empirisk - kvalitativ metode

Behandlingsansvarlig institusjon

Politihøgskolen

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

[Redacted]

Type prosjekt

Studentprosjekt, bachelorstudium

Kontaktinformasjon, student

[Redacted]

Prosjektperiode

25.10.2021 - 25.04.2022

Vurdering (1)

14.11.2021 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 14.11.2021, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD.

Behandlingen kan starte.

DEL PROSJEKTET MED PROSJEKTANSVARLIG

For studenter er det obligatorisk å dele prosjektet med prosjektansvarlig (veileder). Del ved å trykke på knappen «Del prosjekt» i menylinjen øverst i meldeskjemaet. Prosjektansvarlig bes akseptere invitasjonen innen en uke. Om invitasjonen utløper, må han/hun inviteres på nytt.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 25.04.2022

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), og dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

2. Intervjuguide

Intervjuguide

Innledning

Først vil jeg takke for at du vil la deg intervjuet. Formålet med intervjuet er å bli bedre kjent med hvordan dyrekrimenheten fungerer i praksis. Jeg vil understreke at intervjuet er 100% frivillig og at du når som helst kan trekke tilbake ditt samtykke. Om dette er ønskelig, vil intervjuet stoppe og alle opplysninger du har gitt vil bli slettet. Intervjuet er helt anonymt, og ingen av opplysningene vil være sporbare tilbake til deg. Intervjuet vil foregå via Zoom og det vil bli brukt en telefon til å ta opp intervjuet med. Etter oppgave slutt vil lydopptaket bli slettet. Dersom du samtykker til dette, ønsker jeg at du skriver under på samtykkeerklæringen.

Intervjuet vil handle om hvordan dyrekrimenheten fungerer i praksis, og på hvilke muligheter og utfordringer enheten har i arbeidet med å etterforske og forebygge brudd på dyrevelferdsloven.

Jeg stiller spørsmål underveis, men håper at du kan føle deg fri til å fortelle om det du synes er viktig, og at vi kan ha en åpen dialog underveis. Intervjuet vil ta +/- 1 time.

Spørsmål

Fortell litt om deg selv

- Hvilken arbeidserfaring har du fra før?
- Hvor lenge har du jobbet i dyrekrimenheten, når startet du, hvordan startet du?
- Hva er motivasjonen din for å jobbe i dyrekrimenheten?

Dyrekrimenheten

- Hva er dyrekrimenheten? Har nå skjönt at dere ikke er en enhet – organisatorisk sett, så hvordan fungerer dere med resten av dyrekrim Norge?
- Hvordan ble enheten til?
- Hva er målsettingen for enheten?
- Hvor mange ansatte har dyrekrimenheten?

Arbeidet i enheten

- Hvordan får dyrekrimenheten kjennskap til dyrevelferds kriminalitet?
 - Hvilke typer lovbrudd mot dyr ser dere? Noe som går igjen?
 - Har dere noen tanker for om muligheten for å oppdage lovbrudd mot dyr har noe med dyreart å si?
 -
 - Hvordan etterforsker dere dyrevelferds kriminalitet?
 - Hvordan forebygger dere dyrevelferds kriminalitet?
 - o Kan du beskrive en vanlig arbeidsdag?
 - Hvor mange saker har dere i året? (noe tilgjengelig statistikk jeg kan få?)
 - Har dere en oppklaringsprosent på sakene deres? Blir saker henlagt? (om mange, om få så → hvorfor?)
 - Er det noen utfordringer med å etterforske og forebygge dyrevelferds kriminalitet?
(Om så → Hvilke og hvorfor?)
 - o Har du noen eksempler på saker du har hatt som har vært vanskelige?
- (Hvilke muligheter har dere til å utbedre de utfordringene du nå har nevnt over?)

- Hvordan fungerer de ulike samarbeidene? (Mattilsynet/SNO)
 - o Er det noen styrker/svakheter med disse samarbeidene? (hva kan evt. Gjøre det bedre?)

Holdninger til enheten

- Hvilke holdninger opplever du at resten av etaten har til dyrekrimenheten?
- Hvilke holdninger opplever du at samfunnet har til dyrekrimenheten?

→(Hva går holdningene/motstand/medgangen ut på?)

Fremover

- Hvordan tror du dyrevelferds kriminalitet vil bli prioritert fremover?
- Hvilke utviklingspotensialer tenker du at dyrekrimenheten har videre?
- Hva tenker du er det viktigste for å bekjempe dyrevelferds kriminalitet?

Avslutning

- Er det noe mer du vil si eller legge til?

- Kan jeg kontakte deg igjen hvis det blir aktuelt?

Tusen takk for at du stilte opp! 😊

3. Informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet

” Hvilke muligheter og utfordringer har dyrekrimenheten til å etterforske og forebygge dyrevelferds kriminalitet?”

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne ut hvilke muligheter og utfordringer dyrekrimenheten i Norge har. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Dette er en bacheloroppgave, hvor formålet med prosjektet er å samle informasjon som kan gi bedre svar på hvordan dyrekrimenheten i Norge jobber. Hvilke muligheter og utfordringer har de i sitt arbeid mot å avdekke dyrevelferds kriminalitet, hvordan fungerer arbeidet med dyrevelferds kriminalitet, hvordan fungerer det med en egen dyrekrimenhet i Norge? Hvordan er holdningen til et «dyrepoliti» i Norge, både innad i politiet, men også fra borgerne i gata, til dyrekrimenhetens viktigste samarbeidspartnere.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Politihøgskolen er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta grunnet din erfaring innen fagfeltet, da du er ansatt og jobber i dyrekrimenheten. Din kontaktinformasjon har jeg fått fra politinettet. Det er tre andre som også får forespørsel om å delta i dette prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Jeg ønsker å ta et intervju av deg, hvor jeg vil spørre relevante spørsmål om dyrekrimenheten. Dette vil bli tatt en dag du har mulighet og vil ta en 1 time +/- . Det vil bli stilt spørsmål generelt om dyrekrimenheten, arbeidet som gjøres, utfordringer med arbeidet, ressurser avsatt til enheten, holdninger innad i politiet og samfunnet generelt, viktige samarbeidspartnere, og hvilke utviklingspotensialer du kan tenke deg er viktig her.

Det vil bli tatt lydopptak ved hjelp av zoom og notater av intervjuet. Dette registreres på min digitale enhet. Lydfilen vil deretter bli overført til en egen harddisk. All gjenkjennelig personopplysning som kommer frem i intervjuet vil ikke bli brukt i oppgaven.

Jeg har et ønske om å kunne intervju fire ansatte i dyrekrimenheten.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Veileder og jeg, vil ha tilgang til dette.
- Lydopptaket som bli tatt opp under intervjuet vil bli tatt på en tjenestetelefon tilhørende Politihøgskolen og er derfor sikret for seg selv med kode.

Ingen av deltakerne vil kunne gjenkjennes i publikasjonen. Det vil kun bli beskrevet arbeidsstilling. Verken alder, kjønn, tjenestested, og andre gjenkjennbar informasjon vil bli brukt i teksten.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er etter innleveringsfristen 25.april 2022. Lydopptak vil bli slettet ved prosjektslutt.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra politihøgskolen har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Veileder: [redacted]
 - Tlf.nr.: [redacted]
 - E-post: [redacted]
- [redacted]
 - Tlf.nr.: [redacted]
 - E-post: [redacted]

Vårt personvernombud:

- [redacted]
 - E-post: [redacted]
 - Telefon, arbeid: [redacted]

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

(Veileder)

Samtykkeerklæring

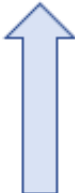
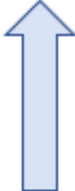
Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Hvilke muligheter og utfordringer har dyrekrimenheten til å etterforske og forebygge brudd på dyrevelferdsloven?», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

4. Analyse eksempel

Informant nummer	Data	Kode	Subtema	Hovedtema
2	«Folk kvier seg for å si ifra, kvier seg for å stå frem om historiene, vitnene, man ønsker ikke å komme i trøbbel og særlig kan det gjelde hvis man kjenner de som har dyrene eller vet at de har volds-og rushistorikk».	Lav oppdagelsesrisiko	Anonyme vitner	Hvorfor anmeldes det ikke?
1	«Det er en utfordring at det er gjennomgående rus og psykiatri knyttet til gjerningspersonene (...) Tilregnelighetsspørsmålet blir ofte et tema i sakene våre».	Redsel for gjerningspersonen	Vitner unnlater å anmelde	
4	«(...) I dag kan hvem som helst skaffe seg dyr, folk med rusproblematikk, psykiatri, kognitivt svake, det er hvem som helst og da får man caser som gjør at dyr kanskje ikke blir ivaretatt på en god nok måte».	Manglende kontroll på hvem som kan eller ikke kan eie dyr	Uvitenhet til risikoen	
2	«Det er vel en åtte saker vi har henlagt på tvil om tilregnelighet, der sju av dem var tung psykiatri og rus endel av problematikken».	Henlagt på tvil om tilregnelighet	Skjult for media	